

ג ו ט
 ט צ ת

דף פרשת שבוע

פרשת תולדת

יצא לאור ע"י רבנות ק"ק פראג

כניסת שבת: 16:09 צאת שבת: 17:17
 כ"ט חשוון תשס"ח 10.11.07 - 9.11.

PARAŠAT TOLDOT

DVAR TORAH

by Rabbi Yaakov Menken

And Yaakov said, sell me your birthright today." [25:31]

If we look at our Sages' analysis of the sale of the birthright, we see an interesting subtext -- the difference in the underlying philosophies of Yaakov and Esav. Let us look at the commentary of Rashi, Rabbi Shlomo Yitzchaki, which is derived from the Medrash.

Our Sages say that the Torah -- not the actual document, but the substance of the Commandments and the attachment to the Divine -- was revealed by G-d to our forefathers. Shem the son of Noah, and Ever his great-grandson, even opened a Yeshiva, and Yaakov went to study there! And they took upon themselves to perform the Commandments, even though they were not obligated by G-d to do so.

Why did Yaakov ask for the birthright? Because until G-d consecrated the Kohanim, the Divine Service -- offering sacrifices -- was performed by the first-born son. Yaakov said to himself, "this wicked person isn't fit to offer sacrifices to the Holy One, Blessed be He." He realized that his older brother was unable to fulfill the obligation on behalf of Yitzchak's children, and was therefore motivated to take it upon himself in order to ensure that it was done properly.

"Esav said, 'Behold I am going to die, so what is the birthright to me?'" [25:32] Rashi explained that Esav also knew the rules. He knew that the birthright was transient -- that in several generations, the Levites were going to take the honors from the firstborn. And furthermore, he regarded the sacrifices as a potentially deadly burden -- performing the service while drunk is a capital crime. If so, he said, why do I want it?

And so he sold it, and "...Esav spurned the birthright." [25:34] Rashi says, "the verse testifies to his evil, for he spurned service of the Divine."

Esav didn't care about obligations. He cared about honors. "Some honor this is! It's not going to be part of my legacy, because the Kohanim are going to take it. And I could die doing it. What do I need

this for?" So he spurned it -- he decided that it was no honor, but something to denigrate, and he rid himself of it.

Yaakov, on the other hand, was motivated by the obligation. "My brother is incapable of doing this properly! And yet it has to be done." This is why he took it upon himself. He wasn't after the honor. He wasn't after the glory, the "entitlement." He recognized there was something that needed to be done -- a family obligation -- which was not being performed. And he wanted to ensure that it was done.

Rights? Privileges? The Torah doesn't talk about those. We don't have "entitlements," we have obligations. **Self-improvement comes from recognizing our obligations, and meeting them, not from demanding rights and looking for privileges.**

We are living in a society where the concept of "rights" has been distorted from certain basic principles of human dignity to something which every individual can practically create and claim at will -- resulting in lifetimes spent standing up for "rights" and "entitlements" which defy common sense.

Far better, Yaakov tells us, to think about our obligations -- obligations to our spouses, to our children, to our communities, and to G-d. That is the road to self-improvement, and ultimately to self-fulfillment.

© 5760 torah.org

**!there's more in english!
 see last page**

רמאות עשו אז והיום

הרב יורם אליהו

חז"ל לימדונו ש"הלכה עשו שונא ליעקב", אלא שבמשך הדורות היו אנשים שדימו לראות שינוי בבני עשו ומתחילה להופיע כלפיהם אהבת יעקב. כך כתב אחד המפרשים מהמאה הקודמת בפירושו לתורה "והנה גם עשו מתפרק לאט לאט מחרבו והולך ומשכין בקרבו יותר ויותר את רוח אהבת האדם". על כך העירה הרבנית נחמה ליבוביץ ע"ה: "קל לנו לשמוע בדבריו את הד קולה של המאה התשע עשרה על עיוורונה האופטימי, אך לא נריב עמו על אשר לא ידע את אשר נדע היום לאחר השואה ששיכלה ששה מליון מאחינו".

התפיסה המוטעית הזו ביחס לעשו מתחילה כבר מקריאת פרשתנו, ואתה מוצא מידי שנה בין הכותבים בעלונים השונים של פרשת השבוע כאלה שמטילים דופי בהתנהלותו של יעקב ובדרך שהשיג את ברכות הבכורה.

כדי להגיע להבנה הנכונה מיהו ומיהו עשו, אי אפשר לעשות זאת מבלי להתבונן בחז"ל וללמוד את הפסוקים בגובה עיניהם הקדושות.

וכך כתבו חכמינו על עשו, על אותו יום שחזר "מן השדה והוא עייף": "אמר יוחנן חמש עבירות עבר אותו רשע ביום ההוא, בא על נערה מאורסה והרג את הנפש וכפר בתחיית המתים וכפר בעיקר ושט (ביזה) את הבכורה" (בבא בתרא טז ב). חז"ל מלמדים אותנו כאן מיהו עשו ומה מעשיו, ומגדירים אותו לא פחות מאשר רשע שעבר עברות חמורות. לכן כשרואה זאת יעקב,

הוא מבקש להציל ממנו את הבכורה "לפי שהעבודה בביהמ"ק בבכורות, אמר יעקב אין רשע זה כדאי שיקריב לקב"ה (רש"י כה לא). עשו מוכר בעד נזיד עדישים את הבכורה ועוד בו לה שנאמר "ויבז עשו את הבכורה". והנה כאשר קורא יצחק לעשו ואומר לו שילך להביא צידה כדי שיברך אותו, ברור לעשו שאת ברכות הבכורה רוצה אביו לתת לו, כיוון שהוא חושב שהוא הבכור (מדבר שור דרשה כט, ועיין שם באריכות מהלך נפלא של הרב קוק בפרשה זו) - היה ראוי שיגיד לאביו: אבא מכרתי את הבכורה ואף בזתי לה, וליעקב מגיעה הברכה כי הוא הבכור. אך עשו לא נוהג כך והולך להביא ציד, וכוונתו שאם לא ימצא, יביא אפילו מן הגזל (רש"י שם). רצונו לרמות את יעקב ואת יצחק ולקבל את הברכה שכבר אינה מגיעה לו.

והקב"ה שולח את שליחיו, את רבקה שנאמר לה ברוח הקודש: "ורב יעבוד צעיר" (הגדול ישתחוה לקטן). היא יודעת שהברכה שייכת ליעקב, גם יעקב יודע זאת ולכן משתמש בבגדי עשו, בלבושו ובדרכו, לא לרמות את אביו כי אם למנוע מעשו מלרמות אותו, ואומר "אנכי עשו בכורך". כל הראשונים במקום מבארים שבדין אמר כך יעקב, וכך החזקוני: "לפי שקול הדעת לא כחש לו, כך אמר לו 'אנכי' במקום עשו בכורך, שהרי כבר מכר לי את הבכורה (וראה עוד ברד"ק). יצחק מתענג על דבריו של יעקב ששם שמים שגור בפיו, נהנה מריח בגדיו, זוכה לרוח"ק ומברכו בברכה הראויה. וכשבא עשו ומצא שאכן מי שראוי לברכה התברך - במקום להודות בנסיון הרמאות שלו - המשיך בשקר הגדול שלו ואמר "את בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי".

קשה שלא להתקומם מול השקר הזה של מי שבז לבכורה ומכר אותה בנזיד עדישים. ויצחק, לא ראינו שכעס על מהלכו של יעקב אלא דווקא שמח מאוד באומרו "גם ברוך יהיה". ורש"י מביא כאן את דבר חז"ל "שלא תאמר אלולי שרמה יעקב לאביו לא נטל את הברכות, לכך הסכים וברכו מדעתו". כן בהמשך קורא יצחק ליעקב, מברך אותו ונותן לו את ברכת אברהם: "ואל שדי יברך אותך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך", ואף את הארץ מוריש לו "לרשתך את ארץ מגורייך אשר נתן אלוקים לאברהם". רק מתוך תפיסת עולם אמיתית זו ביחס לעשו, נוכל להתמודד עם אויבים, ובעיקר עם אויבים הנראים כאוהבים הבאים כביכול לעזור לנו, אך באמת שנאת עשו בלבם וכל מחשבותם רק רע.

ומתוך כך נוכל לזכות לברכת יצחק שניתנה ליעקב מן הדין "יעבדוך עמים וישתחו לך לאומים, הוה גביר לאחייך וישתחו לך בני אמך, ארריך ארוך ומברכך ברוך".

© כל הזכויות שמורות למכון מאיר

PNINEJ HALACHA PŘÍPRAVY NA ŠABAT

kapitola pátá: šabatové oděvy
 rav Eliezer Melamed

Je micva ctít šabat; a součástí úcty k šabatu je i to, že oblečení na šabat není jako oblečení všedního dne (Šabat 113a) - má být hezké a

čisté. A poskim napsali jménem Ariho z"l, že je dobré neoblékat si na šabat nic z toho, co si oblékáme ve všední dny (Magen Avraham 262, 2), tj. že vrchní oblečení má být určené jen na šabat a chagim, a spodní oblečení si má člověk vzít na šabat čistě vyprané. A podle některých si má člověk na šabat pořídít i zvláštní obuv.

A dokonce i ten, kdo je na šabat sám, má povinnost poctít šabat hezkým oblečením, protože hezké oblečení není na počest pozorovatele, ale na počest šabatu (Mišna Berura 262, 6).

A i když se někdo nachází na místě, kde nemá šabatový oděv, nebo chudý člověk, který má na celý týden jen jeden oděv, ať se přesto na počest šabatu snaží svůj stávající oděv co nejvíce zkrášlit. A tak se vypráví v Jeruzalémském talmudu, že rabi Simla'i veřejně učil, že je třeba, aby každý měl dva oděvy, jeden na všední dny a jeden na šabat. Jeho žáci před ním plakali a říkali: My jsme chudí, my máme jen jeden oděv na všední dny i na šabat. Řekl jim: I tak si svůj jediný oděv musíte na šabat zkrášlit.

A ctít šabat oblečením je tak důležité, že jedno z desíti Ezrových ustanovení se týká právě praní oblečení na šabat: Ezra ustanovil, že se má prát už ve čtvrtek (Bava Kama 92a). Toto ustanovení znamená dvě věci. Zaprvé to, že na šabat se nemá oblékat oblečení, které není čisté. A zadruhé to, že praní prádla, které bylo v dřívějších dobách těžkou prací, se má dokončit už ve čtvrtek, aby v pátek bylo více času na přípravu šabatu. *Be-di-avad*, pokud někdo nestihne vyprat ve čtvrtek, může vyprat i v pátek, obzvláště dnes, kdy se pere v pračkách a není to taková dřina.

A obecně se z tohoto ustanovení můžeme naučit, že si máme dávat pozor, aby se pátek nestal dnem zavaleným těžkou prací a starostmi, nýbrž snažit se, aby

zůstal relativně volným dnem, abychom se na šabat mohli chystat v pohodně a klidu. V mnoha domácnostech se v důsledku stresu a napětí způsobeném snahou stihnout všechny přípravy do příchodu šabatu stává pátek dnem nervozity a hádek. Proto naznačili chazal (viz Gitin 52a), že erev šabat [tj. pátek] je čas, kdy si musí každý dávat obzvláštní pozor na hádky, protože před příchodem šabatu-míru [*šabat šalom*] se probouzí protisíla, která způsobuje hádky a nervozitu a pokouší se nám bránit v klidném a správném přijetí šabatu. A proto je potřeba přípravy na šabat co nejlépe naplánovat, abychom mohli šabat přijímat v pohodně a radosti.

Ještě je na místě uvést, že existuje krásný zvyk – dokončit všechny přípravy na šabat do poledne, a potom už jen odpočívat a zabývat se studiem Tóry. A je zřejmé, že každý, kdo se tímto zvykem řídí, si může být jist, že bude šabat přijímat v radosti a pohodě a že bude schopen objevit přídatnou duši, kterou mu šabat nabízí.

© 5767 rav Eliezer Melamed

(příště bs"d kapitola pátá: příprava bytu a těla na šabat)

☞ P N I N E J H A L A C H A ☞

CHANUKA

Kapitola 1.:
DNÝ CHANUKY
PRO PŘÍŠTÍ POKOLENÍ

V době druhého Domu (Chrám), „když Řekové vstoupili do Chrám, znečistili veškerý olej, který tam byl; a když pak převládli Chašmona'im a Řeky porazili, a hledali olej a našli jen jedinou lahvičku oleje, která měla pečeť nevyššího kohena, a v té lahvičce bylo oleje jen na jeden den - stal se zázrak a olej vydržel hořet osm dní. Příští rok těchto osm dní ustanovili jako dny slavnostní, s Halelem a projevy díky.“ (Šabat 21b, Megilat Taanit 9, 2).

A bylo ještě mnoho dalších slavnostních dní, které chachamim Izraeli ustanovili v době druhého Domu, jako projev díky a radosti z událostí, ke kterým v těch dnech

došlo. A všechny jsou zmíněny v Megilat Taanit. A mnoho z těch dní bylo stanoveno coby projev díky za vítězství Chašmona'im, jako například: Den Nikanora, 13. adaru, což je den, kdy Chašmona'im porazili velký řecký vojenský oddíl a zabili jeho velitele Nikanora. Nebo 14. nisanu, den, kdy dobyli Kejsari. 22. elulu, den, kdy zabili odpadlíky, kteří neudělali tšuvu. 23. chešvanu, den, kdy Chašmona'im zbořili hanbu, kterou Řekové postavili vedle Mikdaše. 25. chešvanu, den, kdy dobyli Šomron (Samaří) a začali ji obydlovat. (A dále např. 22. švatu, kdy v důsledku povstání Chašmona'im vytáhl zločinný Antiochus, aby zničil Jeruzalém a vyvraždil Židy, ale přinesly se mu špatné zprávy o dalších povstáních proti němu ve východní části impéria, a právě 22. švatu (r. 167 před o.l.) byl donucen zastavit obléhání Jeruzaléma, a nakonec byl v oněch povstáních zavražděn. Dále 3. kislevu, den, kdy Chašmona'im odstranili erby řeckých vojenských oddílů z Mikdaše. 24. avu, den, kdy Chašmona'im začali zase soudit podle zákonů Tóry, a ne podle zákonů řeckých. 23. ijaru, den, kdy Šimon ben Matitjahu ha-Chašmona'i dobyl pevnost Akra, ve které i po osvobození Jeruzaléma zůstávali řečtí vojáci. 27. ijaru, den, kdy Chašmona'im odstranili znamení modloslužby, která visela na domovních vchodech. 15. a 16. sivanu, dny, kdy dobyli Bejt Šean a vyhnali odtamtud nežidy, kteří terorizovali Izrael. A podobně stanovili slavnostní dny na výročí dvou smrti zločinných králů, kteří pronásledovali chachamy: 22. švatu výročí smrti krále Janaje a 7. kislevu krále Heroda. A v Megilat Taanit je uvedeno mnoho dalších dní.) Později byla nicméně stanovena halacha, že poté, co byl zničen druhý Bejt Ha-Mikdaš, přestala Megilat Taanit platit (Šulchan Aruch Orach Chajim 573, 1). Protože po Churbanu ztratily všechny ty dobré události, ke kterým v době druhého Domu došlo, význam, a už není důvod se v ty dny radovat, a dokonce je povoleno se postit a oplakávat mrtvé [hlavním smyslem Megilat Taanit bylo informovat o dnech, ve které, před kterými a po kterých je zakázáno se postit a oplakávat mrtvé]. A

ze všech těch významných výročí zůstaly jen dny Chanuky. A chachamim vysvětlují, že dny Chanuky zůstaly i pro příští pokolení díky zázraku, který se stal s lahvičkou oleje, a micvė, kterou chachamim ustanovili – zapalovat světla, aby se o zázraku vědělo. A jelikož na Chanuku plníme micvu zapalování světel, zůstaly i ostatní součásti Chanuky. A tak ve šmone esre děkujeme H' za zázraky, *al ha-nisim*, a říkáme celý Halel na oslavu H', za záchranu, kterou uchystal Svému národu; a ve dnech Chanuky se nepostíme a neoplakáváme mrtvé. Abychom lépe pochopili význam Chanuky a zázraku s lahvičkou oleje, které jako jediné zůstaly ze všech těch slavnostních výročních dnů z období druhého Domu, musíme nejprve vysvětlit události té doby a jejich smysl.

© 5768 rav Eliezer Melamed

(Pokračování příště bs" d.)

!CHANUKA ZAČÍNÁ ZA TŘI A PŮL TÝDNE!

SEFER

MESILAT JEŠARIM

Kapitola 16:

CO JE TO MIDAT HA-TAHARA

Tahara [ryzost, čistota] je *tikun* [náprava, zdokonalení] srdce a myšlenek; a tento výraz můžeme najít u Davida, který řekl (Tehilim 51, 12): *čisté srdce* [lev tahor] *mi stvořil Bůh*. A její podstatou je – že člověk ve své činnosti nenechá žádný prostor *jeceru*, nýbrž že všechny jeho činy jsou ze strany moudrosti a bázně, nikoliv ze strany hříchu a žádostivosti, a to dokonce i v činnostech tělesných a materiálních. Že dokonce i poté, co si navykl oddělenosti [*prišut*; viz kapitoly 13-15], tj. že si ze světa bere jen to, co je nutné, musí očistit ještě své srdce a myšlenky, aby i v tom mále, které si bere, nebyl ani částečně jeho cílem požitek a ukojení touhy, nýbrž aby jeho jediným záměrem bylo dobro, které z činu vykonaného ze strany moudrosti a služby vychází; jak

řekli (Nedarim 20b) o rabi Eliezerovi, že dlaň odkrýval, dvě dlaně skrýval [„dlaň“ jako jednotka míry] a vypadal jako někdo, koho nutí *šed*, protože neměl vůbec žádný požitek, a onu činnost vykonával jen kvůli micvė a službě H'. A v tomto smyslu řekl král Šlomo (Mišlej 3, 6): *na všech svých cestách Ho znej, a On napřímí tvé stezky*.

Ale je potřeba, abys věděl, že tak jako náleží *tahara* myšlení činností tělesným, které mají samy o sobě blízko k *jeceru* a které se mu mají co nejvíce vzdálit, aby mu nepatřily, tak náleží *tahara* myšlení i vyloženě dobrým činům, které mají blízko k Tvořiteli, aby se Mu nevzdálily a nepatřily *jeceru*; a to se týká záležitosti *lo-li-šma*, „nikoliv pro ni samotnou“, zmiňované mnohokrát ve slovech našich učitelů, *zichronam livracha*.

A ve slovech našich moudrých z"l bylo vysvětleno, že jsou různé druhy *lo-li-šma*. Nejhorší ze všech je ten, když někdo neslouží H' kvůli službě samotné, ale proto, aby klamal lidi kolem sebe a získával tak pro sebe čest nebo peníze; a o tom řekli (Jerušlami Berachot 1, 7): bývalo by pro něj bylo lepší, kdyby se mu na tvář obrátila placenta! A Ješajahu o něm řekl (64, 5): *a budeme všichni jako nečistý člověk, všechna naše počestnost jako obnošené hadry*.

A je další druh *lo-li-šma*, a to sice služba kvůli odměně. A o tomto druhu řekli (Pesachim 50b): ať se člověk zabývá Tórou a micvot dokonce i *lo-li-šma* [tj. nikoli kvůli nim samotným], protože skrze *lo-li-šma* se dostane k *li-šma* [kvůli nim samotným]. Přesto ale ten, kdo ještě od *lo-li-šma* nedošel k *li-šma*, má k dokonalosti daleko.

Ovšem co od člověka vyžaduje větší *ijun* [„zkoumání“; viz předmluva ke knize, G.Š. 110 a 111] a více námahy, to jsou zakázané příměsi. Někdy totiž člověk jde a vykoná micvu opravdu *li-šma*, proto, že tak přikázal *Avinu še-ba-šamajim*, přesto ji ale nenechá zcela prostou nějaké vedlejší pohnutky – buďto aby ho lidé pochválili, nebo aby za svou aktivitu dostal odměnu. A

někdy, dokonce i když člověk nemyslí vyloženě na to, aby ho chválili, tak když pocítí v srdci radost z pochvaly, začne hned micvu plnit ještě pečlivěji, jak se stalo dceři Chaniny ben Teradjona, která kráčela hezkými kroky, a když slyšela, jak říkají: jak krásné kroky dělá ta dívka!, začala hned vykračovat ještě pečlivěji (Avoda Zara 18a). Taková pečlivost se rodí silou chvály, kterou ji někdo vychválil. A přestože taková zakázaná příměs je ve svém poměru zanedbatelná, přesto čin, který tuto příměs obsahuje – úplně čistý není.

A stejně jako na *mizbeach* tady dole nemůže být vyneseno nic jiného než čistá nejjemnější mouka přeseťá třinácti síty (viz Menachot 76b), která je zcela očištěná od veškerého odpadu, tak není možné vynést coby dokonalou a vybranou službu na *mizbeach*. Nejvyšší to, co není tím nejvybranějším ze všech činů, očištěným od všech druhů odpadu. Neříkám, že by vše, co takové není, bylo odmítnuto – vždyť Ha-Kadoš-Baruch-Hu nepřipraví o odměnu žádného člověka, a splácí odměnu za činy člověka podle toho, jaké jsou; ale já teď hovořím o službě dokonalé, která přísluší všem, kdo milují Ha-Šem pravdou, a tímto jménem lze nazývat jen službu, která je úplně ryzí a prostá jakýchkoli vedlejších pohnutek, zaměřená jen k H' a k ničemu jinému. A čím více se tomuto stupni vzdálí, tím větší bude její nedostatek.

A to řekl král David (Tehilim 73, 25): *Koho jiného mám na Nebi, a na zemi k Tobě nechci* [přidávat] *nic* [co nejsi Ty]. A podobně řekl (119, 140): *Tvé slovo je velmi rafinované, a Tvůj sluha si je zamiloval*. Protože pravdivá služba musí být pročištěná a rafinovaná mnohem více než zlato nebo stříbro, jak řekl David o Tóře (12, 7): *slova H' jsou ryzí slova, stříbro rafinované Pánem země, sedmdesátkrát pročištěné*. A kdo slouží H' pravdivě, nespokojí se v tomto s málem, a nespokojí se se stříbrem obsahujícím nežádoucí příměsi a odpady, tedy se službou

s příměsí nedobrých pohnutek, nýbrž jen se stříbrem čistým a ryzím jak se patří, a tehdy bude nazýván „tím, kdo koná micvu tak, jak byla řečena“, o němž řekli z"l (Šabat 63a): tomu, kdo koná micvu tak, jak byla řečena, nejsou hlášeny špatné zprávy. A podobně řekli z"l (Nedarim 62a): **dělej věci kvůli jejich konání, a mluv o nich kvůli nim samotným** [nebo, podle Rašiho: dělej věci kvůli Tomu, kdo je učinil atd.].

A to je něco, co si volí ti, kteří slouží H' celým srdcem; protože kdo k Němu nepřilne pravdivou láskou, pro toho bude takováto rafinace služby velikou námahou a přítěží, protože řekne: „Kdo by něco takového dokázal vydržet? Jsme jen lidé z masa a kostí, a k takové ryzosti nemůžeme nikdy dospět.“ Ale srdce těch, kteří milují H' a touží Mu sloužit, se raduje, když před Ním může projevit svou lásku a víru a posílit se její ryzostí a čistotou. Jak David říká na konci výše uvedeného verše: *Tvůj sluha si je zamiloval.*

A to je opravdu zkouška, kterou jsou zkoušeni a oddělováni služebníci H'. Protože kdo dokáže více vyčistit své srdce, ten je k Němu bliž a Jím více milován, a to jsou „první, kteří jsou na zemi“, ti, kteří zvítězili v této věci, naši praotcové a další, kteří před Ním vyčistili svá srdce. Jak upozorňuje David svého syna Šloma (Divrej Ha-Jamim 28, 9): *protože H' zkoumá všechna srdce, každému sklonu myšlenek rozumí.* A podobně řekli z"l (Sanhedrin 106b): H' žádá srdce! Protože Ha-Kadoš-Baruch-Hu se nespokojí jen s tím, aby konání člověka bylo konáním micvy; hlavní věcí před Ním je, aby srdce bylo čisté, aby člověka směřovalo k pravdivé službě. Protože srdce je vládcem všech částí těla a řídí je, a pokud se nepřivede k službě srdce, není služba ostatních končetin ničím, protože ty jdou tam, kam si usmyslí jít srdce. A verš říká explicitně (Mišlej 23, 26): *dej své srdce synu Mně.*

příště bs"d 17. kapitola:
jakým způsobem získat midat ha-tahara

NEW COLUMN IN ENGLISH

ask the rabbi

questions and answers on Yeshiva.org.il

1. QUESTION:

Children's Dress On Shabbat

Is it permissible to have children at the Shabbat table in various stages of undressing, due to either concern of making the clothes dirty, hot weather, or getting ready for bed?

ANSWER:

Shabbat for that matter should not really differ from any other day. If the kids are young enough and the other participants are not bothered – there should be no problem.

Rabbi Elchanan Lewis

2. QUESTION:

Chanuka

I'm now an "Oleh Chadash" and in the Ulpán, talking about Chanuka, the teacher said that lighting the Chanukia was not "Chova" but tradition, since some of the pupils didn't agree, we decided to check it with you, could you please help us?

ANSWER:

Lighting The Chanukia is certainly a Mitzvah that is "Chova", which is written in the Shulchan Aruch, and not just a voluntary tradition. I'm not sure how this mistake you've mentioned has occurred. The Rambam even states that "there is no Mitzvah dearer to Yisrael than lighting the Chanukia".

Rabbi Ro'i Margalit

3. QUESTION:

How do I explain to an eight year old child who attends jewish day school, that we as Jews do not celebrate Halloween?

ANSWER:

First, I would like to say that I understand your plight. As a child growing up in Baltimore, I was not allowed to celebrate Halloween. My mother said that it was not a Jewish holiday. She would buy candy for me and my sisters and keep us safely out of mischief in the house. While I wasn't 100% happy with the situation, it did not stop me from becoming a rabbi.

The word Halloween has its roots in the Catholic Church. It comes from All Hallows Eve, otherwise known as All Saints Day in the Celtic tradition. It originated as a Catholic day for honoring saints.

One explanation for dressing up in frightening costumes on the holiday is to scare away disembodied spirits who had died the previous year and who came back on this day to inhabit living bodies.

The Romans adopted the Celtic practices of the day and added some of

their own, such as the worship of Pomona, the goddess of fruit trees. The symbol of Pomona is the apple. Perhaps the custom of dunking for apples on Halloween derives from this source.

Jewish law prohibits celebrating gentile holidays. (1) Furthermore, a Jew cannot engage in business with gentiles on their religious holidays, so as not to aid them in their ability to celebrate their idolatrous practices. Today, however, when the vast majority of gentiles no longer believe in the religious practices associated with their holidays, a Jew can engage in business with them, and even pretend to be happy with them, in order not to create animosity. However, a person who takes his Judaism seriously should avoid mixing with them if he can. (2)

Even though the gentile holidays today are not considered idol worship, we follow the law which commands us not to behave in the customs and manners of the gentiles, lest there be an inkling of idol worship as derived from their forefathers. (3)

Regarding a holiday such as Thanksgiving, which does not have any connection with the Church, Rabbi Moshe Feinstein says that it is best not to celebrate it. (4) From this we can see that a holiday like Halloween that does have its origins in the Catholic Church is certainly something to be avoided.

As far as explaining this to your child, good luck! Just be sure to have a lot of candy on hand. If you are strong in your convictions, your child will probably internalize your beliefs and become a lover of Judaism too.

Rabbi David Samson

1. Shulchan Orach, Yoreh Deah, 148.

2. See the Rama, there.

3. Rama, there, 178:1.

4. Igrot Moshe, Vol. 8: Orach Haim, Part 5:20, sub-section 6; and Yoreh Deah Part 4:11, sub-section 4, and Part 4:12.

See 2417 Q&A more on @yeshiva.org.il

SHABBAT TIMES - PRAHA:

- **Mincha @ kabalat šabat:** 16:09

- **Šachrit:** 9:00

- Sof zman šma (GR"A): **9:26**

- Sof zman tfila: **10:12**

ŠIJUR ON PARAŠAT HA-ŠAVUA vždy
hodinu před minchou v midrašim
(česky/in Czech)

- **Mincha @ seuda šlišit:** 15:45

- **Ški'a:** 16:25

- **Maariv @ havdala:** 17:15

- **Šabat leaves:** 17:17

olomouc -10, brno - 8, karlovy vary, +6, teplice +3

a JOM RIŠON je **ROŠ CHODEŠ KISLEV**

gut šabes, šabesové čtení, vydává pražský rabinát.

redakce: immanuel cháb

download: www.kehila-olomouc.cz

email: gut.sabes@bluetone.cz